

**Іспанія в XVI ст.
Національно-визвольна
боротьба в Нідерландах.**

**Всесвітня історія
8 клас**

План уроку:

- 1. Іспанія на межі XV—XVI ст.: зміни в економіці та суспільстві.
- 2. Іспанія за Карла V.
- 3. Правління Філіппа II.
- 4. Нідерланди в XVI ст.
- 5. Національно-визвольна боротьба в Нідерландах.
- 6. Результати та наслідки революції.

Іспанія на межі XV—XVI ст.: зміни в економіці та суспільстві.

- Іспанія стала централізованою монархією з сильною

Ізабелла Кастильська та Фердинанд

Арагонський

- Завершення Реконкісти.
- XVI ст. – “ століття Іспанії ”.
- Вивезення величезних багатств з Америки.

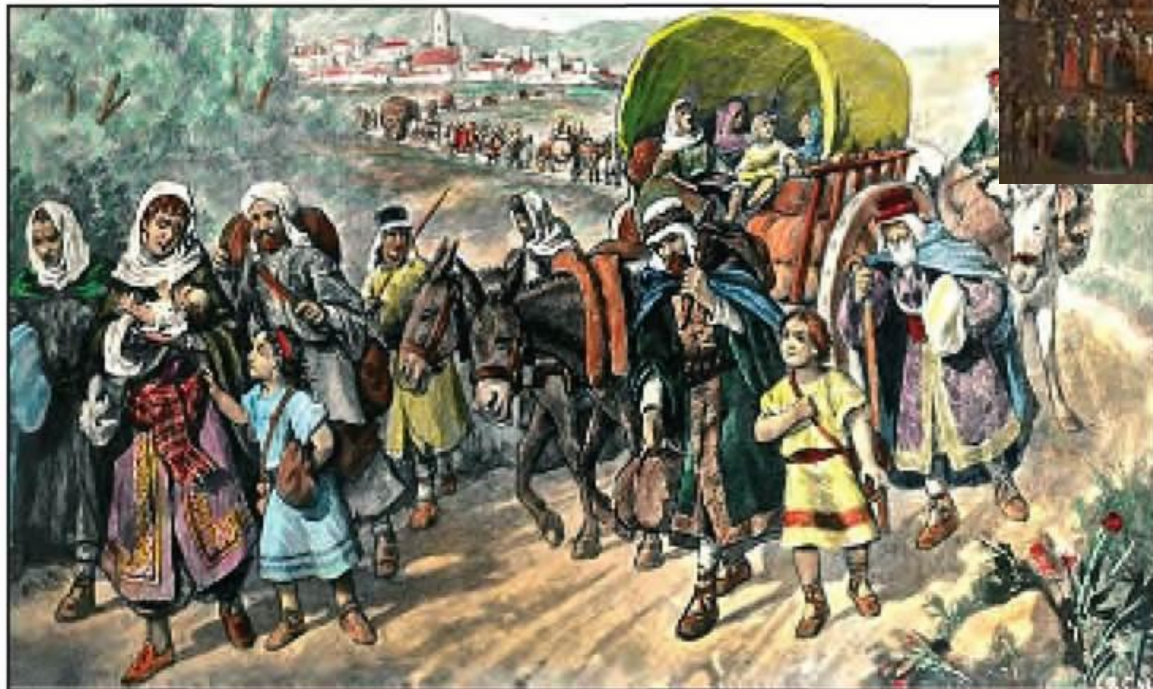
Іспанські королі Фердинанд та Ізабелла були ревними католиками:

Королівським указом 1492 р. від євреїв вимагали або змінити віру, або залишити країну.

Згодом гонінь зазнали і ті євреї, що прийняли християнство.

Переслідування торкнулися також і мусульман.

Іспанія за Карла V.

Карл I Габсбург (1516 – 1556 рр.) – онук Ізабелли та Фердинанда.

У 1519 р. його обрали імператором Священної Римської імперії під ім'ям **Карла V.**

Ставши королем, Карл отримав величезні володіння: Іспанію, землі в Італії та в Новому Світі, а також німецькі володіння австрійських Габсбургів, Нідерланди тощо.

Повстання комунерос у Кастилії 1520 – 1521 рр.

- **Причини:**
Негативне ставлення до політики короля, який намагався зміцнити абсолютну владу та обмежити права міст.

- **Привід:**
Призначення намісником короля кардинала Адріана Утрехтського, який прибув з Нідерландів.

Повстання
почалося в м.
Тоledo

Повстанці
утворили
“Святу хунту”

23 квітня 1521 р. біля
с. Вільялар
відбулася
вирішальна битва.

- Повстання було придушено.
- Кортеси втратили право приймати закони.

Напрями політики Карла V

Боротьба
з Францією

Боротьба з турецькою
експансією

Боротьба
з Реформацією

Результат

Поразка, яка перекреслила
плани Карла V об'єднати
під своєю владою весь
західнохристиянський
світ

Зупинення
османської
агресії.
Перемога під
Віднем 1529 р.

Поразка. Укладення
Аугсбурзького релі-
гійного миру 1555 р.
Зречення влади

**Після поразки від німецьких
лютеранських князів у 1555 р. Карл V
зрікся влади.**

Розділення імперії 1556 р.

Фердинанд I

(1556 – 1564 рр.):

- Австрійські володіння, Чехія та частина Угорщини разом з короною Священної Римської імперії

Філіпп II (1556 – 1598 рр.):

- Іспанія, Нідерланди, володіння в Італії та іспанські колонії у Новому Світі.

Правління Філіппа II

- **Філіпп II** став правителем наймогутнішої держави в Європі – **Іспанії**.
- Столиця – Мадрид.
- **1571 р.** – **битва біля Лепанто** – було вщент розгромлено турецький флот.
- **1581 р.** була приєднана Португалія.
- Як ревний католик виступив проти Реформації.

Нідерланди в XVI ст.

- З середини XVI ст. перебували у складі Священної Римської імперії під владою Іспанії.
- Поділялися на 17 штатів-провінцій.
- Для затвердження податків скликалися Генеральні штати.
- Найбільш заселений регіон Європи.
- Найбільше місто – Антверпен.

— Кордони Іспанських Нідерландів у 1566 р.

----- Території провінцій, охоплених повстанням іконоборців у 1566 р.

Райони дій:

- ▲ лісових гезів
- ☪ морських гезів
- Походи герцога Альби в 1567—1573 рр.
- Міста, які перші розпочали повстання 1572 р.
- 👑 Міста, які найбільше постраждали від іспанських солдатів
- 🏠 Провінції, які уклали Арраську унію 1579 р.
- 🟩 Провінції, які за Утрехтською унією 1579 р. утворили державу Сполучені провінції Нідерландів (Голландію)
- 🟨 Території, приєднані до Сполучених провінцій Нідерландів у 1648 р.

↓ Найбільші порти

Найважливіші центри мануфактурного виробництва:
 ■ полотна с сукна ■ шовкових тканин

Національно-визвольна боротьба в Нідерландах.

Причини війни			
Національна	Політична	Релігійна	Економічна
Політика іспанської влади в Нідерландах мала характер національних обмежень	Незадоволення нідерландської влади тим, що її усували від керівництва країною	Жорстоке переслідування іспанською владою прихильників кальвінізму	Невідповідність іспанської політики економічним інтересам Нідерландів

Основні вимоги:

- Припинення переслідування кальвіністів.
- Відновлення “бургундських вольностей”.
- Виведення іспанських військ з Нідерландів.
- Зменшення податків.

I етап 1566 – 1571 рр.

- Повстання іконоборців у Фландрії, яке охопило 12 провінцій.

Серпень 1566 р

1567 р.

- До Нідерландів було введено іспанські війська під командуванням герцога Альби.

- На суходолі діяли *лісові гези*, на морі – *морські гези*.

Партизанська війна

Гези – “зlidняки”, повстанці в Нідерландах часів буржуазної революції.

Цікаво знати

- У 1565 р. група невдоволених іспанською політикою дворян на чолі з членом Державної ради принцом **Вільгельмом Оранським** об'єдналися в союз, який запропонував намісниці Нідерландів **Маргариті Пармській** пом'якшити протиєретичні закони, скасувати деякі податки і відновити права Генеральних і провінційних штатів. Вони з'явилися на прийом у скромному одязі, тому пишна іспанська свита презирливо назвала їх **гезами** – обірванцями. І хоча намісниця не відхилила вимог, повстання іконоборців лідери вже не змогли зупинити.

Політика герцога Альби.

Маргарита
Пармська

- Було засновано **Раду в справах про бунти**, яка мала необмежені повноваження.
- Майно бунтівників конфісковувалося, збільшилися податки.
- **Алькабала** – 10 % податок від продажу будь-якого товару.

II етап 1572 – 1578 рр.

- **Квітень 1572 р.** – початок загального антиіспанського повстання у північних провінціях під проводом принца **Вільгельма Оранського**.
- Політика Альби провалилася і його відкликали до Іспанії.

— Кордони Іспанських Нідерландів у 1566 р.

----- Території провінцій, охоплених повстанням іконоборців у 1566 р.

Райони дій:

- ▲ лісових гезів
- ☪ морських гезів

→ Походи герцога Альби в 1567—1573 рр.

● Міста, які перші розпочали повстання 1572 р.

👑 Міста, які найбільше постраждали від іспанських солдатів

▤ Провінції, які уклали Арраську унію 1579 р.

■ Провінції, які за Утрехтською унією 1579 р. утворили державу Сполучені провінції Нідерландів (Голландію)

▨ Території, приєднані до Сполучених провінцій Нідерландів у 1648 р.

↓ Найбільші порти

Найважливіші центри мануфактурного виробництва:
 ■ полотна с сукна ■ шовкових тканин

III етап 1579 – 1609 рр.

- **6 січня 1579 р. –**
Арраська унія, за якою 10 південних провінцій визнали владу іспанського короля.

Літо 1581 р. –

**Генеральні штати
Сполучених
провінцій
Нідерландів**
позбавили влади
іспанського короля і
проголосили

незалежність країни

- **23 січня 1579 р. –**
Утрехтська унія –
5 північних провінцій
об'єдналися в
**Сполучені провінції
Нідерландів** для
продовження
боротьби з Іспанією.

1609 р. – внаслідок воєнних поразок Іспанія фактично визнала незалежність Сполучених провінцій Нідерландів – **Голландії.**

Результати та наслідки революції.

- Це була перша успішна буржуазна революція.
- Внаслідок революції Нідерланди поділені на дві держави – **Голландію** (Сполучені провінції Нідерландів) та **Бельгію** (Південні Нідерланди, що визнали владу Іспанії).
- У Голландії встановлено **республіканську форму правління**.
- У Голландії розпочався бурхливий економічний розвиток.
- Південні Нідерланди переживали занепад через значний податковий тягар з боку Іспанії.
- Через втрату найбагатшої колонії Іспанія втрачає панівне становище в Європі та світі.

Домашнє завдання:

- Опрацювати матеріал підручника – § 15 (О. В. Гісем, О. О. Мартинюк).
- Опрацювати запитання та завдання до параграфа.
- Виписати основні поняття та визначення теми.

